

Agenda Brabants Coronaherstel

Publiekssamenvatting
Actie- en Investeringsagenda
Coronaherstel Brabant

A-B-C blijvend sterker uit de coronacrisis

De coronacrisis heeft een enorme impact, ook (en misschien wel juist) in Brabant. Op uw gezondheid en welzijn, op werk en inkomen en onderwijs. Heel voorzichtig zien we een beetje licht aan het eind van de tunnel. Vanaf nu gaan we ons daarom richten op herstel. De provincie Noord-Brabant heeft samen met de Brabantse gemeenten en de BOM (Brabantse Ontwikkelings Maatschappij) een plan gemaakt om de crisis niet alleen te overleven, maar er juist sterker uit te komen.

Wat is het plan?

Sterker uit de coronacrisis komen, dat doen we met een heel pakket aan acties en investeringen. Door heel Brabant, in alle steden en dorpen. De afgelopen maanden hebben gemeenten en de BOM hard gewerkt aan de 'Brabantse Actie- en Investeringsagenda', de officiële naam van ons ABC. Deze agenda kijkt verder vooruit dan een paar maanden. Het moet niet eventjes beter gaan, maar voor altijd. De Brabantse partners hebben plannen bedacht, projecten opgezet, die ervoor gaan zorgen dat het op lange termijn goed, beter, best gaat in Brabant. Dat bereiken we door investeringen te doen die zich gaan uitbetalen. In projecten die stuk voor stuk bijdragen aan een sterker Brabant. Voor jaren in de toekomst.

Waar komt het geld vandaan?

Provincie, gemeenten en de BOM investeren samen in de projecten op de agenda. Er zijn ook extra middelen voor Coronaherstel beschikbaar voor ondernemers, onderwijs- en kennisinstellingen. De partners kunnen ook een beroep doen op middelen voor Coronaherstel vanuit de EU, in sommige gevallen loopt dit via het Rijk. De Brabantse partners spraken af zich samen in te zetten richting Den Haag: grote aantallen maken indruk, dat weten we uit ervaring. Samen zijn we sterk, met het grote aantal projecten maken we meer impact. Een actieve Haagse lobby helpt om bij ministers steun te krijgen voor het Brabants herstel.

Hoe werkt de agenda?

Eigenlijk als een ABC-tje. De meest urgente projecten (A) staan bovenaan de agenda.

Die krijgen voorrang, omdat snel handelen hier het meeste impact heeft. Het gaat hierbij om projecten die al (bijna) lopen in Brabant. Dit noemen we type 1-projecten. Daarvoor is direct geld beschikbaar vanuit provincie en gemeenten. We kunnen dus direct aan de slag.

Bij type 2-projecten (B) kan de provincie aanspraak maken op EU-fondsen die op korte termijn beschikbaar komen.

Zulke aanvragen kunnen we dus meteen in gang zetten, projecten kunnen we al in de steigers zetten en voorbereiden.

Type 3-projecten (C) hebben nog iets meer uitwerking nodig en hoe de financiering gaat, dat moet nog besloten worden.

Provincie en gemeenten kunnen al wél beginnen met de uitwerking.

De projecten zijn verdeeld binnen 5 thema's. Binnen die thema's vallen de projecten, die weer opgedeeld zijn in type 1, 2 of 3 (waarbij 1 het snelst wordt gerealiseerd).

Thema I: digitale snelweg 'BrabantRing' sneller realiseren

De Coronacrisis maakt duidelijk dat we meer (maatschappelijke) activiteiten op afstand – digitaal – doen, en dat ook kunnen. Denk daarbij aan online leren en zorgen op afstand. BrabantRing levert de digitale infrastructuur die dat mogelijk maakt. Een open en veilige digitale marktplaats, waar we maatschappelijke diensten veilig online kunnen aanbieden en gebruiken. Het moet een betrouwbaar, betaalbaar en razendsnel netwerk worden.

Financiering

De provincie trekt bijna 5 miljoen euro uit voor investering in BrabantRing.

Het ABC van BrabantRing:

Gemeenten hebben de innovatieve digitale projecten al bedacht en uitgewerkt (zie kader). Via BrabantRing kunnen ze snel werkelijkheid worden én als voorbeeld dienen voor andere gemeenten. Het is de bedoeling dat de projecten zich zo als een olievlek over heel Brabant verspreiden. Het gaat om projecten binnen zorg en welzijn, onderwijs en smart city.

Thema I: digitale snelweg 'BrabantRing' sneller realiseren

A Type 1 (snel van start)

Onderwijs:

- Hybride lesgeven in het voortgezet onderwijs (Eindhoven)

Smart City:

- Verkeersmanagement binnenstad (Bergen op Zoom)

B Type 2 (snel samen opwerken)

Zorg en welzijn:

- Opschalen Leefsamen (samenwerking Eindhoven, Helmond)
- Elkerliek@home (Helmond)
- Brabant Virtual Health (digitalisering gezondheidszorg, samenwerking Bergen op Zoom, Roosendaal, Tilburg)

Smart City:

- Smart city monitor (Den Bosch, Breda)
- Weerbare en inbraakvrije wijk (Helmond)

C Type 3 (snel verder uitwerken)

Zorg en welzijn:

- Slim AI (Artificial Intelligence) zorgdossier (Tilburg)

Smart City:

- Warande Digitaal (Helmond)
- 24/7 spanning, smart city en internet of things (Tilburg)
- Digitalisering havendiensten / Smart Port (samenwerking Bergen op Zoom, Waalwijk, Oss; EFRO)

Thema II: Opschalen Brabant Leert

De Brabantse beroepsbevolking klaarstomen voor de arbeidsmarkt van de toekomst. Dat is Brabant Leert. Brabant Leert biedt digitale om- of bijscholing. Op één digitaal platform is straks het complete aanbod van digitale scholing te vinden. De basis daarvan staat al. Het vernieuwde platform gaat met informatie en scholingsaanbod helpen bij het hele proces van werk zoeken. Dat is nodig, want door Corona is er meer werkloosheid in een aantal sectoren, zoals de horeca en de evenementensector. In andere sectoren ontstonden juist tekorten. Denk aan de zorg, ICT, logistiek en techniek. Wie al een baan heeft, kan ook terecht bij Brabant Leert: om je digitale vaardigheden bij te spijkeren of aan te scherpen.

Financiering

We financieren dit aanbod van opleidingen met het Brabants Scholingsfonds. Zo houden we de kosten laag voor de gebruikers en dat maakt het scholingsaanbod toegankelijk voor iedereen. Op tien plekken in Brabant komen broedplaatsen. Daar komen alle relevante opleidingen. Het zal er bruisen: met economische bedrijvigheid, ruimte voor

stages en afstudeerplekken, mogelijkheden voor starters en toegepast onderzoek. Voor het verder ontwikkelen van het digitale platform Brabant Leert trekken we 2 miljoen euro uit. Nog eens 5 miljoen euro is gereserveerd voor het realiseren van scholingsaanbod op locatie (de broedplaatsen).

Samenwerkende partijen

In Brabant Leert werken samen: de Provincie Noord-Brabant, de Brabantse gemeenten die voorzitter zijn van de arbeidsmarktregio's, sociale partners (VNO-NCW Brabant Zeeland, FNV en CNV), Kennispact Brabant (de Brabantse ROC's), hogescholen, universiteiten en kenniscentra. Daarnaast zijn brancheorganisaties, O&O fondsen en het Rijk partners.

Het ABC van Brabant Leert

De projecten worden gestart en uitgevoerd in 2021 en 2022. De herkenbare broedplaatsen ontstaan in de tweede helft van 2021 en in 2022 op tien plekken in Brabant. (Zie volgende pagina voor de complete agenda van projecten.)

Thema II: Opschalen Brabant Leert

A Type 1 (snel van start)

- Hybride leeromgeving BUAS met 'AI Gaming campus' (Breda)
- Verdubbelaar open badges (Breda)
- Hybride leeromgeving Grasso Gresco (Den Bosch)
- Hybride leeromgevingen Brainport (samenwerking Eindhoven en Helmond)
- Hybride leeromgeving mindlabs (Tilburg)
- Hybride leeromgeving Leefgoed Veghel (Kloosterkwartier; Meierijstad)
- Hybride leeromgeving Pivot Park (MBO/HBO; Oss)
- Verdubbelaar open badges (Oss)
- Digitale Werkplaatsen Oss productiviteitsverhoging (Oss)
- Oosterhout Leert (leren op werkplek / bedrijfsschool; Oosterhout)
- Hybride leeromgeving 't Handelshuys (Uden)
- Verdubbelaar open badges (Uden)
- Opschalen ondersteuning ZZP-ers bij 'roer-om' (Waalwijk)

B Type 2 (snel samen opwerken)

- Hybride leeromgeving Grasso Gresco (Den Bosch)
- Hybride leeromgevingen Brainport (samenwerking Eindhoven en Helmond)
- Hybride leeromgeving 3H Theatertechniek (Bergen op Zoom)
- Hybride leeromgeving Delta Agrifood Business doorontwikkelen lab (Bergen op Zoom)
- Uitwerken hybride leeromgeving Chocolate Factory in combinatie met Circular Food Center (Meierijstad)

C Type 3 (snel verder uitwerken)

- geen projecten

Thema III: Verduurzamen bestaand Brabants vastgoed

Een duurzame leefomgeving, dat vinden we allemaal belangrijk. Dat bleek wel tijdens de coronacrisis: Brabanders sloegen massaal aan het verbouwen en verduurzamen van hun woning. Logisch ook, want zo wonen we fijner en werken we prettiger thuis. Om wijken te verduurzamen moeten iets groter denken en de handen ineen slaan. Dat geldt ook voor maatschappelijke gebouwen in Brabant, zoals scholen en zorgvastgoed.

We bundelden onze krachten in de Brabantse Bouwtrein, een samenwerking van alle partijen die betrokken zijn bij de bouw en verduurzaming van woningen en maatschappelijk vastgoed.

We denken vanuit de eindgebruiker: dat bent u, inwoner van Brabant. Zo zoeken we bijvoorbeeld naar mogelijkheden om woonlasten niet te laten stijgen. Met de Brabantse Bouwtrein kunnen we een gezamenlijk programma bedenken én financieel maatwerk leveren.

Financiering

Om het bestaande Brabants vastgoed te verduurzamen trekken we 42 tot 59 miljoen euro uit voor een fonds. Daarmee is een goede start te maken.

Proefprojecten

We onderzoeken met proefprojecten hoe we u zo veel mogelijk kunnen ontzorgen, bijvoorbeeld door energieloketten te openen waar u terecht kunt met vragen over duurzaam bouwen en verbouwen. Zelf hebben we ook nog veel vragen. Die moeten we gaan onderzoeken: waar kunnen we fysieke aanpassingen voor duurzaamheid doorvoeren? Hoe zorgen we dat de verbouwingen financieel haalbaar zijn voor bewonerscollectieven en VVE's? Om daarachter te komen gaan we proefprojecten draaien. Een rondgang langs gemeenten leverde er al een aantal op. Die ziet u terug in de agenda van projecten.

Het ABC van de Brabantse Bouwtrein

Er zijn geen Type-1 projecten binnen dit thema. De A slaan we dus over. De Brabantse Bouwtrein is geen sprinter, meer een intercity van samengestelde projecten (de wagons). We starten dus met B en C: Type-2 en -3 projecten (zie kader). Voordeel van de intercity: hij rijdt verder dan 1 regio. We onderzoeken in elke regio (West, Midden, Noordoost en Zuidoost) hoe we een regionaal energieloket verder kunnen ontwikkelen.

Thema III: Verduurzamen bestaand Brabants vastgoed

A Type 1 (snel van start)

-

B Type 2 (snel samen opwerken)

- VVE initiatief (Breda, Den Bosch, Eindhoven, Tilburg, Oosterhout, Oss, Roosendaal, Waalwijk¹)

¹ Samen met Stichting VVE Belang en vier VVE beheerders.

C Type 3 (snel verder uitwerken)

- Hoge Vucht (uitrol ESCO via energieloket; Breda)
- Verduurzamen 10 schoolgebouwen (Den Bosch)
- Maatschappelijk vastgoed-ESCO (Eindhoven)
- Transitie van bestaand warmtenet (Helmond)
- Verduurzaming gespikkeld bezit in Kruidenbuurt (Tilburg)
- De Kuil als pilot gespikkeld bezit (Bergen op Zoom)
- Pilot maatschappelijk vastgoed (Meerijstad)
- Programma duurzaamheid / energieloket (Oosterhout)
- Nispen als pilot voor de ESCO (Roosendaal)
- Pilot met versnelde uitrol Woonconnect (Uden)
- Versnelling maatschappelijk vastgoed (Waalwijk)

Thema IV: Vitale en gezonde steden

Corona heeft de levendigheid van de binnensteden onder druk gezet. Faillissementen van winkels en horeca zorgen voor leegstand. Dichtgetimmerde panden en 'te huur'-borden op de ramen... inmiddels een bekend beeld in veel Brabants binnensteden. Er lag al een opgave voor provincie en gemeenten om te zorgen voor prettige en mooie centrumgebieden; om te verblijven, te wonen en te leven. Corona heeft die opdracht dringender gemaakt.

De lijnen die al uitstonden, daar gaan we mee door. Op sommige onderdelen leggen we extra nadruk en spoed. Contacten met gemeenten en marktpartijen (ondernemers en bewoners) trekken we aan. De projecten die bovenaan de agenda staan, zijn de projecten die direct effect hebben op de acute problematiek als gevolg van Corona. Dan gaat het over het tegengaan van leegstand, de aanpak van de openbare ruimte en een betere bereikbaarheid.

Financieel

Het totaalproject Vitale en gezonde steden levert een belangrijke bijdrage aan welzijn, wonen, natuur, milieu en economie. Door hierin te investeren kan de provincie meerdere doelen tegelijk halen. Beter wonen in de binnenstad, versterken van de

stedelijke economie, van energie en vervoer, maar ook het bevorderen van sociale veerkracht en het mooier maken van het mooie erfgoed in de stad. Het mes snijdt dus aan vele kanten! De provincie heeft middelen tot haar beschikking vanuit eerder opgestelde opdrachten (beleidskaders). Ook kunnen we een beroep doen op Europese en Rijksprogramma's. Naar schatting is er 10 miljoen euro nodig. In het eerste kwartaal van 2021 maakt de provincie concrete afspraken over financiering van de projecten op de agenda.

Het ABC van Vitale en gezonde steden

Binnen dit thema zijn de meeste projecten van het type-3 (C): ze zijn erg complex en nemen veel tijd in beslag. De provincie is al wel met de gemeenten in overleg om gemaakte afspraken uit te werken. Samen zorgen we dat de stedelijke opgaven waar we voor staan, ook werkelijkheid worden. We spraken al af die beloftes na te komen door het ondertekenen van de bestuursopdracht uit mei 2020.

Thema IV: Vitale en gezonde steden

A Type 1 (snel van start)

- Verkenning: hoe kunnen we projecten stimuleren voor meer water en groen in de openbare ruimte?
- Verkenning: hoe kunnen we initiatieven stimuleren voor meer levendigheid van (binnen) steden (met kunst, cultuur, belevingen en/of evenementen)?

B Type 2 (snel samen opwerken)

- De Nieuwe Mark (Breda, als onderdeel van 21 projecten)
- Zuid-Willemspark (Den Bosch, als onderdeel van spoorzone)
- Herinrichten Stationsplein / Stratumseind (Eindhoven, als onderdeel van Knoop XL)
- Terugbrengen rivier de Aa in de stad (Helmond, als onderdeel van binnenstad)
- Vergroenen openbare ruimte Stadsforum (Tilburg, als onderdeel van gebiedsontwikkeling)
- Vergroenen Erasmus / Jacob Obrechtlaan (Bergen op Zoom, als onderdeel van aanpak binnenstad)
- Duurzame (klimaat) transformatie vitaal en gezond centrum Veghel (Meierijstad, als onderdeel van transformatie binnenstad)
- Vergroenen Stadscentrum (Oss, onderdeel van Spoorzone)
- Vergroenen Arendsplein (Oosterhout, als onderdeel herontwikkeling Arendshof 2 (en 1))
- Vergroenen Vlietpark (Roosendaal, als onderdeel van Rondje Roosendaal)
- Vergroenen openbare ruimte (Waalwijk, inclusief Hart van de stad / Krophollerensemble als onderdeel van transformatie binnenstad)

C Type 3 (snel verder uitwerken)

- 21 projecten (Breda; verder uitwerken lopende samenwerkingsagenda SOK)
- Spoorzone / Onderwijsboulevard (Den Bosch; uitwerken lopende samenwerking IOK)
- Knoop XL (Eindhoven; verder uitwerken lopende samenwerking)
- Aanpak binnenstad (Helmond; uitwerken lopende samenwerking IOK met Stationskwartier / Assenkruis)
- Gebiedsontwikkeling Stadsforum en Koningswei (Tilburg; intake gebiedsontwikkeling)
- Aanpak binnenstad (Bergen op Zoom; uitwerken lopende samenwerking IOK inclusief duurzame veilige en groene entree naar de binnenstad)
- Transformatie centrum (Meierijstad; uitwerken samenwerking op basis van propositie)
- Spoorzone (Oss; uitwerken samenwerking)
- Herontwikkeling Arendshof 1 (Oosterhout; uitwerken samenwerking)
- Aanpak binnenstad (Roosendaal; uitwerken samenwerking Rondje Roosendaal)
- Herontwikkeling Kastanjeweg-Oost (Uden, uitwerken samenwerking)
- Transformatie centrum (Waalwijk, samenwerking oppakken IOK, inclusief herontwikkeling De Els en HOV zone)

Thema V: Verbeteren ventilatie en versnellen verduurzamen van scholen

Ventilatie. Het onderwerp stond opeens volop in de aandacht. Want: als die niet deugt, kan het bijdragen aan de verspreiding van virussen, waaronder het Coronavirus. Op veel scholen blijkt de ventilatie verouderd of gewoon niet voldoende. De ramen open zetten, dat kon in de zomer, maar toen de herfst zijn intrede deed, werd het bibberen in de klaslokalen. Hier moet dus iets gebeuren.

Brabantse scholen staan voor een flinke opgave. Installatie van een nieuw ventilatiesysteem kost veel geld en tijd. Maar wat nu als de school die investering combineert met het energiezuinig maken van het schoolgebouw? Daar zijn subsidies voor. De investering verdient zich terug door de lagere energielasten. Leerlingen krijgen een goed leerklimaat en dus een betere gezondheid. Tegelijkertijd verkleint de school zijn ecologische footprint.

Om dit te stimuleren heeft het Ministerie van Onderwijs en Wetenschap een subsidie in het leven

geroepen: de school krijgt 30% van de investering vergoed. De Brabantse Ontwikkelings Maatschappij (BOM) financiert de andere 70: een zogenaamd 'energieprestatiecontract' dekt de maandelijkse bijdrage. De school wordt compleet financieel ontzorgd: provincie en BOM nemen de regie over van gemeenten en schoolbesturen. Zodat die zich kunnen richten op hun kerntaak. Aannemers en installateurs voeren de werkzaamheden uit. Zij moeten voldoen aan richtlijnen en garanderen een goed en werkend systeem.

Financiering

Financiële ontzorging, daarvoor zorgt de provincie bij het verbeteren van de ventilatie en het duurzamer maken van scholen. Dat doet de provincie samen met BOM vanuit een bestaande samenwerking met scholen, genaamd ESCO. Van daaruit kunnen in eerste instantie zes scholen worden geholpen. We verwachten dat veel meer scholen zich gaan aanmelden. Mogelijk gaat het om 700 gebouwen, basis- én middelbare

scholen. Als 30% van hen mee wil doen aan het ontzorgingsarrangement van de provincie (dat betekent dus ook verduurzamen, niet alleen de ventilatie aanpassen), zou dat neerkomen op 55 miljoen euro. Het gaat hier dan wel om middelen die zich op termijn terugverdienen.

Het ABC van betere ventilatie en verduurzaming van scholen

De scholen die zich al hebben aangemeld staan bovenaan de agenda als type-1 project. We kunnen al snel beginnen, ook door de bestaande samenwerking. De resultaten van de eerste scholen gaan we evalueren. Eventuele verbeteringen kunnen we toepassen bij de scholen die daarna volgen.

Thema V: Verbeteren ventilatie en versnellen verduurzamen van scholen

A Type 1 (snel van start)

- Eindhoven, tien scholen
- Tilburg, twee scholen
- Meierijstad, één school
- Oss, één school

B Type 2 (snel samen opwerken)

-

C Type 3 (snel verder uitwerken)

- Plan van aanpak voor uitrol van ventilatieprojecten in 2021 en 2022

En nu: de uitvoering

Nu deze agenda er ligt, met alle ingeplande acties en investeringen, komt de logische volgende stap: aan de slag! De uitvoering van de projecten uit deze agenda komt niet op het bordje van 1 partij. Het is nadrukkelijk een samenwerking tussen de partners: provincie, gemeenten, BOM en andere partners. En die staan in de startblokken! Welke stap er wanneer wordt

genomen, dat verschilt per project. Dat ziet u ook terug in de agenda. Over het algemeen genomen kunnen we zeggen: de laatste gesprekken vinden nú plaats, we maken nú gerichte afspraken. Een tijd van dóen. In actie komen om met alle Brabanders sterker uit de coronacrisis te stappen.

BIJLAGE:

Overzicht en beschrijving projecten per gemeente

Gemeente Bergen op Zoom

I BrabantRing

Type 1 (snel van start)

Verkeersmanagement binnenstad

Provincie, Politie, Openbaar Ministerie, Parkeerbeheer en ondernemers werken samen aan een veiliger en toegankelijker binnenstad. Zo gaan ze onder meer ongewenst gemotoriseerd verkeer weren.

Type 2 (snel samen opwerken)

Brabant Virtual Health (samenwerking Bergen op Zoom, Roosendaal en Tilburg)

Digitalisering van de gezondheidszorg met als doel: hoge kwaliteit van zorg, zo veel mogelijk in de eigen omgeving, met inzet van zo min mogelijke personeel. Meer gebruik van data bij gezondheid, preventie en zorg.

Type 3 (snel verder uitwerken)

Digitalisering havendiensten / Smart Port (samenwerking Bergen op Zoom, Waalwijk en Oss)

De havens van Moerdijk en Bergen op Zoom vervullen een grote rol in het Europese transportnetwerk. Verdere digitalisering maakt de havens veiliger en beter bereikbaar.

Agenda Brabants Coronaherstel

"Bergen op Zoom heeft bossen, water en de historische binnenstad. We investeren samen met de provincie in alle drie deze unieke elementen om sterker uit deze bijzondere tijd te komen."

**Wethouder
Jeroen de Lange**

II Brabant Leert

Type 2 (snel samen opwerken)

Hybride leeromgeving 3H Theatertechniek

VO, MBO en HBO studenten Mechatronica, Werktuigbouw, ICT, Design en Podium en Evenemententechniek werken in teams én samen met meerdere disciplines, aan oplossingen van theatertechnische vraagstukken uit de wereld van Theatermakers en ShowDesign.

Hybride leeromgeving Delta Agrifood Business Lab

Doorontwikkeling van het bestaande Lab met meer onderwijsinstellingen, bedrijven, studenten en praktijkactiviteiten.

III Brabantse Bouwtrein: verduurzamen bestaand vastgoed

Type 2 (snel samen opwerken)

VVE initiatief (Breda, 's-Hertogenbosch, Eindhoven, Tilburg, Oosterhout, Oss, Roosendaal, Waalwijk¹)

Verenigingen van Eigenaren zelf aan de slag krijgen met verduurzaming van hun complex door hen enthousiast te maken en te helpen, bijvoorbeeld met training en ondersteuning.

Type 3 (snel verder uitwerken)

De Kuil als pilot gespikkeld bezit

356 woningen en 2 gebouwen in de buurt De Kuil worden de komende jaren 100% aardgasvrij gemaakt. Plan is om in 2022-2025 nog eens ruim 5000 woningen aan te pakken.

IV Vitale en gezonde steden

Type 2 (snel samen opwerken)

Vergroenen Erasmus / Jacob Obrechtlaan

Dit wordt nog verder uitgewerkt.

Type 3 (snel verder uitwerken)

Aanpak binnenstad

Uitwerken lopende samenwerking voor aanpak van de binnenstad, inclusief het vergroenen en verkeersveiliger maken van de twee belangrijkste entrees.

¹ Samen met Stichting VVE Belang en vier VVE beheerders.

Gemeente Breda

“Door deze samenwerking binnen Brabant kunnen we de kansen die het Rijk en Europa bieden goed benutten. Breda staat en gaat voor een vitale en gezonde binnenstad, met deze agenda kunnen we daar een mooie impuls aan geven. Ook willen we investeren in Creatieve Toegepaste Intelligentie en samen met onze hogescholen BUas en Avans uiteindelijk komen tot een campus en een samenwerking naar een opleiding Game Development. In samenwerking met Brabant blijven we zo dus werken aan een grenzeloos, groen en gastvrij Breda.”

I BrabantRing

Type 2 (snel samen opwerken)

Smart city monitor ('s-Hertogenbosch, Breda)

Digitale oplossingen geven meer inzicht in de beschikbare ruimte in de stad. Goede data maken een betere beheersing van drukte mogelijk - voor voetgangers, fietsers en verkeer.

Wethouder
Boaz Adank

II Brabant Leert

Type 1 (snel van start)

Hybride leeromgeving BUas met 'AI Gaming campus'

Met de hogescholen BUas en Avans een campus ontwikkelen voor Creatieve Toegepaste Intelligentie. Van daaruit een sterke samenwerking vormen voor Game Development: voor onderzoek, opleiding en onderneming.

Verdubbelaar open batches

Uitbreiding van het proefproject.

III Brabantse Bouwtrein: verduurzamen bestaand vastgoed

Type 2 (snel samen opwerken)

VVE initiatief (Breda, 's-Hertogenbosch, Eindhoven, Tilburg, Oosterhout, Oss, Roosendaal, Waalwijk¹)

Verenigingen van Eigenaren zelf aan de slag krijgen met verduurzaming van hun complex door hen enthousiast te maken en te helpen, bijvoorbeeld met training en ondersteuning.

Type 3 (snel verder uitwerken)

Hoge Vucht

Uitrol ESCO via energieloket.

IV Vitale en gezonde steden

Type 2 (snel samen opwerken)

De Nieuwe Mark

Verdiepen van het tracé van de Nieuwe Mark in de binnenstad van Breda, het creëren van groene omliggende openbare ruimte en het vergroenen van de kademuren.

Type 3 (snel verder uitwerken)

21 projecten

Verder uitwerken lopende samenwerkingsagenda.

¹ Samen met Stichting VVE Belang en vier VVE beheerders.

Gemeente Eindhoven

I BrabantRing

Type 1 (snel van start)

Hybride lesgeven in het voortgezet onderwijs

VO-scholen krijgen hulp om het traditionele lesgeven beter te combineren met online lesgeven- met trainingen en technisch advies, betere leermiddelen en extra technische toerusting. 21 gemeenten uit de metropoolregio Eindhoven doen mee.

Type 2 (snel samen opwerken)

Opschalen LeefSamen (samenwerking Eindhoven, Helmond)

Met LeefSamen kunnen ouderen langer veilig zelfstandig wonen. Proefprojecten waren een succes, daarom wordt LeefSamen nu uitgerold in Bergeijk, Bladel, Eersel, Reusel-De Mierden, Oirschot, Best en Veldhoven.

“Innoveren en werk met werk maken, dat doen we het liefst in Eindhoven. Studenten leren direct in de praktijk alles over hun vak en bedrijven zitten dicht bij de bron, namelijk goed personeel! Dat doen ze in Eindhoven op meerdere plekken, zoals op Eindhoven Aiport, de Brainport Industry Campus en hier bij Fontys ICT op Strijp.”

**Wethouder
Stijn Steenbakkers**

II Brabant Leert

Type 1 (snel van start)

Hybride leeromgevingen Brainport (samenwerking Eindhoven en Helmond)

Uitbreiden van (fysieke) opleidingsplekken voor her- of bijscholing in de Brainport regio.

Type 2 (snel samen opwerken)

Hybride leeromgevingen Brainport (samenwerking Eindhoven en Helmond)

Uitbreiden van (fysieke) opleidingsplekken voor her- of bijscholing in de Brainport regio.

III Brabantse Bouwtrein: verduurzamen bestaand vastgoed

Type 2 (snel samen opwerken)

VVE initiatief (Breda, 's-Hertogenbosch, Eindhoven, Tilburg, Oosterhout, Oss, Roosendaal, Waalwijk¹)

Verenigingen van Eigenaren zelf aan de slag krijgen met verduurzaming van hun complex door hen enthousiast te maken en te helpen, bijvoorbeeld met training en ondersteuning.

Type 3 (snel verder uitwerken)

Maatschappelijk vastgoed verduurzamen

Verduurzamen van 7 gemeentelijke panden in het stadshart van Eindhoven, waaronder het stadhuis.

IV Vitale en gezonde steden

Type 2 (snel samen opwerken)

Herinrichten Stationsplein / Stratumseind

Een aantrekkelijke openbare ruimte waar mensen zich welkom en veilig voelen. Dat maakt het Stratumseind na de herinrichting een vitaal onderdeel van de binnenstad.

Type 3 (snel verder uitwerken)

Knoop XL

Verder uitwerken lopende samenwerking gebiedsontwikkeling Knoop XL. Fase I: zuidzijde van het spoor (District E, Lichthoven I (AM) resp. II (Edge), Fietsenkelder Zuid en de herinrichting van de stationsweg Zuid) en Fase II: noordzijde van het spoor.

V Betere ventilatie en verduurzaming van scholen

Type 1 (snel van start)

De provincie is in gesprek met de gemeente Eindhoven over de ontzorging van tien scholen.

¹ Samen met Stichting VVE Belang en vier VVE beheerders.

I BrabantRing

Type 2 (snel samen opwerken)

Elkerliek@home

Elkerliek@home maakt ziekenhuiszorg op afstand mogelijk via het glasvezelnetwerk en de BrabantRing: veilig en efficiënt voor patiënt en ziekenhuis.

Weerbare en inbraakvrije wijk

Gebruik van moderne technologie (zoals sensoren en een dataplatform) om de wijk weerbaar en inbraakvrij te maken.

Type 3 (snel verder uitwerken)

Warande Digitaal

Maak gebruik van het aanwezige glasvezelnetwerk om nieuwe zaken uit te proberen die in de Coronacrisis van belang zijn, zoals een sensorhotel of (digitaal) buurtcontact.

"In deze crisis is het belang van digitalisering voor iedereen ongelooflijk belangrijk! De versnelling voor de realisatie van de Brabantring waar deze aanpak onder anderen op inzet is belangrijk om zorg en leren op afstand toegankelijker te maken voor iedereen. Daarnaast is een impuls voor de arbeidsmarkt zeer welkom. Ik zie kansen om met deze impuls werknemers klaar te stomen om te kunnen werken in een omgeving waar robotisering en digitalisering steeds belangrijker wordt."

II Brabant Leert

Type 1 (snel van start)

Hybride leeromgevingen Brainport

(samenwerking Eindhoven en Helmond)

Uitbreiden van (fysieke) opleidingsplekken voor her- of bijscholing in de Brainport regio.

Type 2 (snel samen opwerken)

Hybride leeromgevingen Brainport

(samenwerking Eindhoven en Helmond)

Uitbreiden van (fysieke) opleidingsplekken voor her- of bijscholing in de Brainport regio.

III Brabantse Bouwtrein: verduurzamen bestaand vastgoed

Type 3 (snel verder uitwerken)

Transitie van bestaand warmtenet

6500 woningen in Rijpelberg en Brouwhuis aardgasvrij maken, aansluiten op duurzame (warmte)bronnen en isoleren.

IV Vitale en gezonde steden

Type 2 (snel samen opwerken)

Terugbrengen rivier de Aa in de stad

Op sommige plekken is de rivier de AA al teruggebracht in de stad. Er ontbreken nog enkele delen, zoals het deel Kasteeltuinen.

Type 3 (snel verder uitwerken)

Aanpak binnenstad

Uitwerken lopende samenwerking met Stationskwartier / Assenkruis, een meerjarige ontwikkellocatie op het gebied van wonen, werken, cultuur en verblijfsklimaat.

Gemeente 's-Hertogenbosch

"Met de Actie- en Investeringsagenda geven we onder andere een impuls aan het Innovatiedistrict voor ICT en data in 's-Hertogenbosch. Daarmee spelen we in op het groeiend belang van ICT en data. Bovendien versterken we het innovatieklimaat en de samenwerking met onze onderwijspartners in 's-Hertogenbosch en Brabant voor de lange termijn."

I BrabantRing

Type 2 (snel samen opwerken)

Smart city monitor ('s-Hertogenbosch, Breda)

Digitale oplossingen geven meer inzicht in de beschikbare ruimte in de stad. Goede data maken een betere beheersing van drukte mogelijk - voor voetgangers, fietsers en verkeer.

II Brabant Leert

Type 1 (snel van start)

Hybride leeromgeving Grasso Gresco

Ondernemers, studenten, inwoners en gemeente werken hier samen aan data- en ICT-toepassingen voor de toekomst. Het wordt een levendig cluster van bedrijven en onderwijsfaciliteiten in en om de panden van Grasso en Gresco.

Type 2 (snel samen opwerken)

Doorontwikkelen Hybride leeromgeving Grasso Gresco

¹ Samen met Stichting VVE Belang en vier VVE beheerders.

III Brabantse Bouwtrein: verduurzamen bestaand vastgoed

Type 2 (snel samen opwerken)

VVE initiatief (Breda, 's-Hertogenbosch, Eindhoven, Tilburg, Oosterhout, Oss, Roosendaal, Waalwijk¹)

Verenigingen van Eigenaren zelf aan de slag krijgen met verduurzaming van hun complex door hen enthousiast te maken en te helpen, bijvoorbeeld met training en ondersteuning.

Type 3 (snel verder uitwerken)

Verduurzamen 10 schoolgebouwen

IV Vitale en gezonde steden

Type 2 (snel samen opwerken)

Zuid-Willemspark

De Coronacrisis is extra aanleiding om te investeren in deze buitenruimte die de binnenstad met de buitenruimten verbindt. Van kanaal naar park, met ruimte voor verblijf en recreatie.

Type 3 (snel verder uitwerken)

Spoorzone / Onderwijsboulevard

Uitwerken lopende samenwerking gebiedsontwikkeling. Doel: het verbeteren van de verblijfskwaliteit, de toegankelijkheid en de gebruiksmogelijkheden van het gebied rond het onderwijscluster in de Spoorzone.

Gemeente Meierijstad

“De coronacrisis benadrukt hoe belangrijk het is om te blijven vernieuwen en te blijven investeren. Als gemeente Meierijstad zijn we dan ook blij met deze agenda, die een enorme boost geeft aan kansrijke projecten in Meierijstad en Brabant om de economie te versterken. Met deze bundeling van krachten kunnen we uitdagingen het hoofd bieden en ambities in Brabant realiseren. Door juist nu te investeren, komen we er straks met z'n allen sterker uit.”

II Brabant Leert

Type 1 (snel van start)

Hybride leeromgeving Leefgoed Veghel

Zorgfuncties, maatschappelijke dienstverlening én de praktijkleergangen voor zorgpersoneel realiseren binnen Leefgoed.

Type 2 (snel samen opwerken)

Uitwerken hybride leeromgeving Chocolate Factory in combinatie met Circular Food Center

De combinatie van het techniekonderwijs van de Chocolate Factory met het centrum voor voedselduurzaamheid (Circular Food Center) versterkt de band tussen onderwijs, bedrijfsleven en arbeidsmarkt.

Agenda Brabants Coronaherstel

Wethouder
Jan Goijaarts

III Brabantse Bouwtrein: verduurzamen bestaand vastgoed

Type 3 (snel verder uitwerken)

Pilot maatschappelijk vastgoed

Routekaart en planner naar CO₂-neutraal vastgoed in 2030. Onder het bestaande vastgoed dat snel aan de beurt is vallen onder meer buurthuizen, zwembaden en sportaccommodaties.

IV Vitale en gezonde steden

Type 2 (snel samen opwerken)

Duurzame (klimaat) transformatie vitaal en gezond centrum Veghel

Het centrum van Veghel versneld verduurzamen, om te komen tot een vitale en gezonde omgeving voor de inwoners. Het centrum wordt zo ook bereikbaarder en aantrekkelijker.

Type 3 (snel verder uitwerken)

Transformatie centrum

Uitwerken samenwerking op basis van propositie: herstructurering van het winkelcentrum tot een nieuw compact centrum.

V Betere ventilatie en verduurzaming van scholen

Type 1 (snel van start)

De provincie is in gesprek met de gemeente Meierijstad over de ontzorging van één school.

“Vanuit een sterke samenwerking maken we hiermee een mooi begin. Laten we nu met elkaar de mouwen opstropen en zorgen dat we werkelijk impact kunnen maken.”

II Brabant Leert

Type 1 [snel van start]

- Oosterhout Leert

Leren op de werkplek: leerlingen uit het VMBO doen twee of drie dagen per week werkervaring op bij Oosterhoutse bedrijven in de sectoren logistiek, agrofood en techniek.

III Brabantse Bouwtrein: verduurzamen bestaand vastgoed

Type 2 (snel samen opwerken)

VVE initiatief (Breda, 's-Hertogenbosch, Eindhoven, Tilburg, Oosterhout, Oss, Roosendaal, Waalwijk¹)

Verenigingen van Eigenaren zelf aan de slag krijgen met verduurzaming van hun complex door hen enthousiast te maken en te helpen, bijvoorbeeld met training en ondersteuning.

Type 3 (snel verder uitwerken)

Programma duurzaamheid / energieloket

Dit wordt nog verder uitgewerkt.

IV Vitale en gezonde steden

Type 2 (snel samen opwerken)

Vergroenen Arendsplein en Arendshof 2

Minder winkeloppervlak, meer kwaliteit en levendigheid, met veel ruimte voor groen. Aan het nieuwe Arendsplein komen circa 140 nieuwe appartementen in verschillende prijsklassen.

Type 3 (snel verder uitwerken)

Herontwikkeling Arendshof 1

Uitwerken samenwerking.

¹ Samen met Stichting VVE Belang en vier VVE beheerders.

“De 12 grotere Brabantse steden hebben nooit eerder op deze manier met elkaar en met de provincie samenwerkt. Goede zaak, want alleen samen kunnen we corona verslaan en het herstel vormgeven. Belangrijke opgaven voor de steden, zoals digitalisering, verduurzaming, ‘een leven lang leren’ en het vitaal houden van de stadscentra, komen mooi samen in deze agenda.”

I BrabantRing

Type 3 (snel verder uitwerken)

Digitalisering havendiensten / Smart Port (samenwerking Bergen op Zoom, Waalwijk, Oss)

De havens van Moerdijk en Bergen op Zoom vervullen een grote rol in het Europese transportnetwerk. Verdere digitalisering maakt de havens veiliger en beter bereikbaar.

II Brabant Leert

Type 1 (snel van start)

Hybride leeromgeving Pivot Park

Verdubbelaar open batches

Uitbreiding van het proefproject met 5 bedrijven in Oss, met de optie voor aansluiting van meer gemeenten en onderwijsinstellingen in 2022.

Digitale Werkplaatsen Oss

Ondersteuning en advisering van MKB-ondernemers in hun proces van digitalisering. Doel: technologie die de productiviteit verhoogt toegankelijk maken voor zo'n 120 ondernemers uit Oss die minimaal 3 jaar bestaan.

III Brabantse Bouwtrein: verduurzamen bestaand vastgoed

Type 2 (snel samen opwerken)

VVE initiatief (Breda, 's-Hertogenbosch, Eindhoven, Tilburg, Oosterhout, Oss, Roosendaal, Waalwijk¹)

Verenigingen van Eigenaren zelf aan de slag krijgen met verduurzaming van hun complex door hen enthousiast te maken en te helpen, bijvoorbeeld met training en ondersteuning.

Type 3 (snel verder uitwerken)

IV Vitale en gezonde steden

Type 2 (snel samen opwerken)

Vergroenen Stadscentrum

Een aantrekkelijker centrum voor bewoners en bezoekers, plús klimaatadaptie door afname van hittestress en infiltratie van regenwater.

Type 3 (snel verder uitwerken)

Spoorzone

Uitwerken samenwerking.

V Betere ventilatie en verduurzaming van scholen

Type 1 (snel van start)

De provincie is in gesprek met de gemeente Oss over de ontzorging van één school.

¹ Samen met Stichting VVE Belang en vier VVE beheerders.

Gemeente Roosendaal

“Heel goed om op deze manier met én binnen de provincie samen te werken om de negatieve gevolgen van corona om te buigen tot kansen. Waarbij innoveren door digitaliseren van de gezondheidszorg, het verder aanpakken van veranderingen in de binnenstad, en vergroening onze Roosendaalse speerpunten worden.”

I BrabantRing

Type 2 (snel samen opwerken)

Brabant Virtual Health (samenwerking Bergen op Zoom, Roosendaal, Tilburg)

Digitalisering van de gezondheidszorg met als doel: hoge kwaliteit van zorg, zo veel mogelijk in de eigen omgeving, met inzet van zo min mogelijk personeel. Meer gebruik van data bij gezondheid, preventie en zorg.

Type 3 (snel verder uitwerken)

Wethouder
René van Ginderen

III Brabantse Bouwtrein: verduurzamen bestaand vastgoed

Type 2 (snel samen opwerken)

VVE initiatief (Breda, 's-Hertogenbosch, Eindhoven, Tilburg, Oosterhout, Oss, Roosendaal, Waalwijk¹)

Verenigingen van Eigenaren zelf aan de slag krijgen met verduurzaming van hun complex door hen enthousiast te maken en te helpen, bijvoorbeeld met training en ondersteuning.

Type 3 (snel verder uitwerken)

Nispen knipt de eigen draad door

Inwoners van Nispen verduurzamen alle woningen in het dorp. Ze sluiten zich (waar mogelijk) aan op een eigen warmtenet.

IV Vitale en gezonde steden

Type 2 (snel samen opwerken)

Vergroenen Vlietpark

Een voormalig industriegebied wordt een aantrekkelijke omgeving waar wonen, werken, leren en recreëren hand in hand gaan: Het Vlietpark.

Type 3 (snel verder uitwerken)

Aanpak binnenstad

Uitwerken samenwerking Rondje Roosendaal

¹ Samen met Stichting VVE Belang en vier VVE beheerders.

I BrabantRing

Type 2 (snel samen opwerken)

Brabant Virtual Health (samenwerking Bergen op Zoom, Roosendaal, Tilburg)

Digitalisering van de gezondheidszorg met als doel: hoge kwaliteit van zorg, zo veel mogelijk in de eigen omgeving, met inzet van zo min mogelijke personeel. Meer gebruik van data bij gezondheid, preventie en zorg.

“Samenwerking past bij de Brabantse mentaliteit, in goede en mindere tijden. Door juist nu met elkaar op provinciaal, regionaal en lokaal niveau samen te werken, borgen we oplossingen voor de gevolgen van corona op langere termijn. Dat doen we voor onze bewoners, telkens vanuit maatwerk per grootte van gemeente.”

Type 3 (snel verder uitwerken)

Slim AI (Artificial Intelligence) zorgdossier

24/7 spanning, smart city en internet of things

Gebruik het netwerk van sensoren en andere technische apparatuur dat er al ligt (voor smart city) voor andere toepassingen zoals openbare verlichting. Hoe kunnen we 24 uur per dag, 7 dagen per week slim gebruik maken van het intelligente netwerk dat we hebben?

Agenda Brabants Coronaherstel

**Wethouder
Berend de Vries**

II Brabant Leert

Type 1 (snel van start)

Hybride leeromgeving mindlabs

Mindlabs (gespecialiseerd in interactieve technologieën en gedrag) betreft samen met o.m. Fontys hogescholen een nieuw gebouw in de Spoorzone. Er komt ook een onderwijsaanbod voor werkenden.

III Brabantse Bouwtrein: verduurzamen bestaand vastgoed

Type 2 (snel samen opwerken)

VVE initiatief (Breda, 's-Hertogenbosch, Eindhoven, Tilburg, Oosterhout, Oss, Roosendaal, Waalwijk¹)

Verenigingen van Eigenaren zelf aan de slag krijgen met verduurzaming van hun complex door hen enthousiast te maken en te helpen, bijvoorbeeld met training en ondersteuning.

Type 3 (snel verder uitwerken)

Verduurzaming gespikkeld bezit in Kruidenbuurt

Doorontwikkeling van het Tilburgse programma en loket 'Aan de Slag met Je huis'.

IV Vitale en gezonde steden

Type 2 (snel samen opwerken)

Vergroenen openbare ruimte Stadsforum

Type 3 (snel verder uitwerken)

Gebiedsontwikkeling Stadsforum en Koningswei

Intake gebiedsontwikkeling. Het Stadsforum krijgt veel groen en fors minder verkeer. De Koningswei wordt een woongebied met een directe verbinding met de Piushaven en met groen op het dak van parkeergarage Koningsplein.

V Betere ventilatie en verduurzaming van scholen

Type 1 (snel van start)

De provincie is in gesprek met de gemeente Tilburg over de ontzorging van twee scholen.

¹ Samen met Stichting VVE Belang en vier VVE beheerders.

"Door te investeren in de hybride leeromgeving en door een goede samenwerking tussen onderwijs, overheid en ondernemers, blijft Uden een aantrekkelijke vestigingslocatie voor bedrijven en vergroot het de kans om jonge mensen te behouden voor onze regio."

II Brabant Leert

Type 1 (snel van start)

Hybride leeromgeving 't Handelshuys

Bedrijven en onderwijsinstellingen bieden verschillende praktijkgerichte leerinitiatieven. Het zijn concrete opleidingen voor bestaand personeel, zij-instromers en schoolverlaters.

Verdubbelaar open batches

Uitbreiding van het proefproject.

III Brabantse Bouwtrein: verduurzamen bestaand vastgoed

Type 3 (snel verder uitwerken)

Verduurzamen woningen in combinatie met Woonconnect

Uden gaat grootschalig aan de slag met het verduurzamen van woningen. Daarbij is het slim om bewoners meteen te laten aansluiten op Woonconnect, een online platform voor het verbeteren van woningen en gebouwen.

IV Vitale en gezonde steden

Type 3 (snel verder uitwerken)

Herontwikkeling Kastanjeweg-Oost

Uitwerken samenwerking herontwikkeling naar stedelijk woongebied. Leegstand van een kantoorpand op deze prominente plek in Uden vraagt om duurzame herontwikkeling.

Gemeente Waalwijk

“De coronacrisis heeft ook flink effect op de toch al onder druk staande binnensteden. Winkels blijven gesloten en de leegstand neemt nog harder toe. De binnenstad van Waalwijk moet anders. Het is jaren een plek geweest waar je kwam om te shoppen, een place to buy. We kunnen en moeten niet terug naar zo’n ‘ouderwets’ winkelcentrum. De binnenstad moet een place to be en een place to live worden. Je komt niet even snel om iets kopen, maar blijft juist langer hangen. Je komt voor de (totaal) beleving. Ontzettend belangrijk dus om hier een flinke impuls aan te geven om zo uit de crisis te komen”.

I BrabantRing

Type 3 (snel verder uitwerken)

Digitalisering havendiensten / Smart Port (samenwerking Bergen op Zoom, Waalwijk, Oss)

De havens van Moerdijk en Bergen op Zoom vervullen een grote rol in het Europese transportnetwerk. Verdere digitalisering maakt de havens veiliger en beter bereikbaar.

Wethouder
Ronald Bakker

II Brabant Leert

Type 1 (snel van start)

Opschalen ondersteuning ZZP-ers bij 'roer-om'

Bieden van meer ondersteuning voor kwetsbare ZZP-ers door ze te begeleiden met een 'plan B': een nieuw verdienmodel.

III Brabantse Bouwtrein: verduurzamen bestaand vastgoed

Type 2 (snel samen opwerken)

VVE initiatief (Breda, 's-Hertogenbosch, Eindhoven, Tilburg, Oosterhout, Oss, Roosendaal, Waalwijk)

Verenigingen van Eigenaren zelf aan de slag krijgen met verduurzaming van hun complex door hen enthousiast te maken en te helpen, bijvoorbeeld met training en ondersteuning.

Type 3 (snel verder uitwerken)

Versnelling maatschappelijk vastgoed

Projecten naar voren halen uit het plan van aanpak Verduurzaming uit 2020.

IV Vitale en gezonde steden

Type 2 (snel samen opwerken)

Vergroenen openbare ruimte

Een nieuwe functie voor het Krophollersensemble, uitbreiding van het stadspark, een groene stadsentree met nieuwe functies en woningen én vergroening door het plaatsen van (mobiel) groen en het weghalen van de auto's op de Markt.

Type 3 (snel verder uitwerken)

Transformatie centrum

Herontwikkeling van overdekt winkelcentrum de Els dat kampt met veel leegstand. Het winkelrondje wordt kleiner, er komen ca. 150 woningen én veel groen voor in de plaats.

¹ Samen met Stichting VVE Belang en vier VVE beheerders.

Overige Brabantbrede projecten

"Het Rijk heeft goed werk geleverd met de noodsteun aan onze ondernemers. Nu zijn wij aan zet. We hebben de handen ineengeslagen om juist nu te investeren om goed uit de startblokken te komen. Want als we nu onze inwoners helpen met het verbeteren van hun vaardigheden, kunnen ze zo snel mogelijk weer een goede baan vinden. En als we nu onze binnensteden vitaler en gezonder maken, is het fijner wonen, werken en genieten na de crisis. Samen zorgen we ervoor dat we hier sterker uit komen."

IV Vitale en gezonde steden

Type 1 (snel van start)

Verkenning blauw/groen:

Hoe kan de provincie projecten stimuleren voor meer water en groen in de openbare ruimte?

Verkenning aanloopstraten:

Welke middelen heeft het Ministerie van Economische Zaken beschikbaar om aanloopstraten te transformeren?

Verkenning levendigheid:

Hoe kan de provincie initiatieven stimuleren voor meer levendigheid van (binnen) steden met kunst, cultuur, belevingen en/of evenementen?

Agenda Brabants Coronaherstel

Gedeputeerde
Martijn van Gruijthuisen

Overige Brabantbrede projecten

“Sterker uit de crisis met een duurzaam en toekomstgericht Brabant. Indrukwekkend hoe provincie en gemeentes hun krachten bundelen en daarmee het herstel in Brabant versnellen. Naast dat we ons met de provincie inzetten voor start-ups, scale-ups en het innovatieve MKB richten we ons binnen deze actie- en investeringsagenda op de verduurzaming van vastgoed en de verbetering van ventilatie op scholen.”

V Betere ventilatie en verduurzaming van scholen

Type 3 (snel verder uitwerken)

Plan van aanpak voor uitrol van ventilatieprojecten in 2021 en 2022.

directeur
Brabantse Ontwikkelings Maatschappij (BOM)
Brigitt van Dijk – Van de Reijt